

„Edinost“

Izjava enkrat na dan, razen sedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino priloženo naročnino se uprava ne vira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); iz Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11, nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nadaniła tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Iz vseučiliške veže.*)

(Izvirno poročilo.)

Na Dunaju, 8. nov. 1901.

Ko so podali laški visokošolci rektorju memorandum, v katerem zahtevajo laško univerzo v Trstu in v katerem proglašajo Primorsko za laško zemljo; — ko je prinesla nemško-radikalna »Ostdeutsche Rundschau« tozadeven članek, v katerem govori o Slovenceh kakor o mrtvem, trohinečem truplu, ki ne zasluži več nobenega uvaževanja; ko ta zavrtni naskok ni predramil naših poslancev, ko se ni ganil liberalni »Slovenski Narod«, ko se ni ganil klerikalni »Slovenec«: tedaj je završalo med slovensko akademsko mladino na Dunaju. Mladenci, ki so plavali doslej večinoma v liberalnem ali klerikalnem vrtincu, a to ne toliko iz lastnega, globokega prepričanja in zrelega prevdarka, ampak brez lastne volje in le sugestivno omamljeni, so se čez noč osamosvojili ter postavili na lastne noge in začeli v bratski slogi samoniklo akcijo, ki mora potegniti za seboj vse sloje slovenskega naroda! Čez noč je radikalen duh prešinil slov. mladino; česar trmoglavci in samoljubni politični voditelji v Ljubljani niso mogli, oziroma niso hoteli, to je izvršila naša akademska mladina! Visoko je dvignila teptano zastavo narodnosti in se zbrala složno okoli nje, da jo ponese v boj, v katerem se ne vprašuje, ali si liberalci ali klerikalci, ampak, v katerem je dobrodošel vsaki Slovenec, ki hoče braniti svojo zemljo pred tujim navalom, ki se hoče boriti za obstanek svojega naroda. To neopisno ogorčenje naše mladine je provzročilo neopisna predznoter laških priselencev. Vzeli so nam lepo Benedičjo, kjer životarijo in umirajo zadnji ostanki nekdanjega slovenskega, in zdaj nam hočejo vzeti še našo Primorsko, naš Trst! Čisto naravno je, da so se jej pridružili v tej ogorčenosti bratje Hrvatje in Srbi, da se je jugoslovanska solidarnost, ki je živela doslej iz večine samo v besedah in na papirju, pokazala tudi v dejanju!

Takoj po italijanski manifestaciji je sklical g. cand. phil. Niko Zupanič shod jugoslovanske akademske mladine, ki ga je pa policija preprečevala. Na to se je obrnila posebna deputacija do vseučiliškega rektorja, da za zborovanje odloči v to primeren prostor na vseučilišču. A rektor Schipper se je diplomatiško izgovarjal, da samo policija sme dovoliti tako zborovanje. Deputacija je takoj umela ta migljaj, obrnila hrbet in odšla molče, ogorčena. Ta vest je silno razburila jugoslovanske akademike. Drugo jutro, 8. novembra, so se zbrali Slovenci, Srbi, Hrvatje in Bolgari, torej 800 Jugoslovancev, katerim so se pridružili še 200 severnih Slovanov, v vseučiliški avli, da prirede demonstracijo in javno prečitajo memorandum. Nemški burši so mirno poslušali, dokler se je čitalo nemško, ko pa se je začel čitati slovenski tekst, se začeli divje rjevati: »Pfui, Abzug, hinaus mit den Slovenen!« A Jugoslovani so se odkrili, sveto navdušenje se jim je zaiskrilo v očeh in iz krepkih prsi je zagrmela po visokem stebrišču slovenska himna: Hej Slovani! Nemški burši so začeli besno napadati in vnel se je pravi pravcati boj: palice so pokale in rožljale, vmes se je razlegalo divje vpitje. V rektorjevem imenu je prišel neki vladni svetnik in skušal miriti in posredovati, a poslušal ga ni nikdo. V prvih vrstah so stali in odbijali napade Slovenci in Bolgari, za njimi so pritiskali z združenimi močmi Srbi in Hrvatje in nav-

dušeno vikali: »Napried braćo! Udri Švabo!« Kakor poveljnik je stal na čelu s krvavečim obrazom Slovenec medicinee Vrčon, ob strani mu jurista Dimnik in Kralj! Mejem se je vrnila deputacija, ki je odnesla rektorju memorandum, in sporočila rektorju prejšnjo, naj se Slovani mirno razidejo. Začela so se pogajanja tudi z burši, ki so obljubili Slovanom mir in dostojnost, če ti zapustijo vseučiliško vežo. Najprej so odšli Srbi, Hrvatje in Bolgari, ko so pa začeli odhajati Slovenci kakor zadnja straža, obkolili so jih nakrat burši in se postavili pred vrata. Vnel se je na novo boj mej peščico 200 Slovencev in 2000 burš. Nemško premoč je premagala slovenska nevstrašenost in ljutost: Slovenci so se zagnali z vso močjo na burše ter jih potisnili skozi vrata. Zmagovito so prišli na Ring, kjer so se zopet združili z ostalimi Jugoslovani. Začela se je parola: »Pred parlament!« in vrste so se začele pomikati proti palači državne zbornice. Kakor listja in trave je priletelo ta hip policajev od vseh strani; Slovani so se obrnili proti Alzerici in odkritih glav začeli zopet prepevati slovenske himne: Hej Slovani, Liepa naša domovina, Naprej, U boj! Pri znani kavarni »Beethoven« so krenili zopet proti parlamentu, a policija jim je vnovič zastavila pot in potegnila sablje. Vse ulice so se trle radovednega občinstva, kateremu je obhod Jugoslovancev vidno imponiral. Ko so šle vrste mimo vojašnice Bošnjakov, bila so okna polna vojakov in naši so jih burno pozdravljali: »Živio Bošnjaki!« Na »Gürtlu« so akademiki še enkrat zapeli »Hej Slovani« in se potem mirno razšli. Popoldne ob 5. uri je nesla deputacija rektorju protest. Sestavil se je poseben jugoslovanski komité, ki ima ukrepati o vseh korakih in voditi vso organizacijo.

V soboto 9. nov.

Mej burši vlada največja ogorčenost in razburjenost, ker so doživeli včeraj poraz in sramoto ter izgubili baje 6 društvenih čepic, ki so jih menda odnesli Slovani kakor trofeje iz včerajšnjega boja. Javno ne govoré o tem, a na tihem se penijo od jeze. Saj pa tudi ni več sramote, nego če je burš na tak način izgubil »pisano« čepico.

Na vse zgodaj so prišla burševska društva na vseučilišče, vsi burši oboroženi z debelimi palicami. Vse dopoldne so čakali Slovencev, a zastonj. Dali so duška svoji jezi s tem, da so se zagnali v nemška katoliška akad. društva. Včeraj zvečer je imel senat izredno sejo. Danes ob 11. dopoldne je šla zopet slovenska deputacija k rektorju, ki je prosil premirja do ponedeljka dopoldne; obljubil je, da preskrbi dvorano za zborovanje izven vseučilišča.

Jugoslovani so imenitno organizirani, tudi severni Slovani (Čehi in Poljaki) so obljubili pomoč. Bojita pa se akad. senat in vlada. Rektor Schipper je oseben poročal o dogodkih ministroma Körberju in Hartlu. Slovenski dijak i so pripravljeni na vse in ne odnehajo prelj, dokler ne bo ustrezno zahtevam njihovim. Kako prihajemo do tega, da bi nemška manjšina zapovedovala slovenski večini?! In kaka manjšina? Sami častileci vnukov Židov Schmula, Leeba, Kohna, častileci veleizdajalskega ex viteza Jurija Schönererja, ki javno kliče: »Los von Oesterreich!« Taki izdajalski elementi ne smejo odločevati v Avstriji! Če se jim vlada ne upa stopiti na tilnik, stopimo jim mi Slovani, ki se zavedamo svojih pravic, svoje moči, svoje večine! Visoko se čutimo nad veleizdajalsko sodrgo, nad laško irredento in pangermanizmom. Le čudimo se, da se vlada obotavlja in ne ugodí našim zahtevam — da ne vidi: kje je pravica, kje so pravi prijatelji?! Slovenski

dijaki so prepričani, da z maga pravica, da vlada vstanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani in zavrne krivične laške zahteve.

V nedeljo 10. nov.

Navdušenje in odločnost Jugoslovancev, posebno Slovencev, je vedno večja. Vse navdaja samo ena misel: »Vstrajati in ne odnehati!« Ta odločnost imponira vsem; nemški listi poročajo še precej pravično in obzirno; samo »Vaterland«, glasilo katoliških škofov, je poročal s hinavsko ironijo in brez vsake simpatije. Izmed slovenskih listov je dovolj lojalen »Slovenec«; »Slov. Narod« je prijavil spakodran telegram, da si je dobil avtentična poročila iz dijaških krogov. Nesramna »laž« je, da so pozdravili slov. dijaki redarje z »živio«, kakor da so jih klicali na pomoč proti Nemcem, kakor je poročal »Slov. Narod«; ta list se vede sploh nekam mrzlo napram temu pokretu slov. dijaštva. (Po zahtevi dolžne lojalnosti konstatujemo tu, da se ta list te dni razsežno bavi s tem razveseljivim pojavom med našo vseučiliško mladino in da je v predsinočni številki priobčil nastopno izjavo: »Pri ti priliki omenimo, da slovenski visokošolci niso pozdravili policije z »Živio-klicem«, nego da so si to nemški listi izmislili. Mi smo dotični telegram priobčili tako, kakor nam je došel, ker nismo vedeli, kaka je bila situacija ter smo smatrali, da so naši visokošolci pozdravili policijo z ironičnimi »Živio-klicem«, češ, s policijo nas že ven spravite, drugače pa ne. Da bi slovenski visokošolci delali policiji ovacije, na to nihče ni mislil, in tako tudi v Ljubljani telegrama nihče ni tolmačil.« Op. ured.)

Slov. občine, slovenski očetje, glejte, da ne ugasne brez učinka ta iskra, ki je pala mej slov. mladino, ampak da se razširi v mogočen plamen, ki ogreje vsa slovenska srca! Ne sramotno odnehati, ampak častno nadaljevati in dovršiti!

Avstrijski zistem.

(Iz govora poslanca Jurija Biankinija v zbornici poslancev dne 4. novembra 1901.)

(Dalje.)

Ta nerazveseljiva dejstva dajejo le pre-dobro spoznavati, kako se je moglo zgoditi izlasti v tem letu, da so se tiskovne pravde proti slovenskim urednikom vsikdar neugodno izvršile za obtožence, dočim morejo nemški uredniki, ako so toženi radi razžaljenj v novinah proti Slovincem, za gotovo pričakovati, da bodo oproščeni.

Vprašajmo se, na kom da je krivda na žalostnih justičnih odnošajih na Štajerskem, in trditi moremo z vso pravico: predsedništvo višega deželnega sodišča v Gradcu in pa ministerstvo za pravosodje sta kriva.

Oba sta po dopuščanju in deloma tudi po izrecnem povspesjevanju že opisane prakse, s tem, da take sodnike, ki spoštujejo jezikovne pravice Slovencev, če le mogoče, zapostavljata, onim pa, ki se ne menijo za te pravice, dajata prednost vzlic očitnim protizakonitostim, kar po velikem delu neugodno vpliva na stan sodnikov glede trdnosti v mišljenju.

Velik del sodnikov proizhaja iz slovenskih starišev, kakor na Spodnjem Štajerskem pri nemško mislečih sodnikih navadno sploh ne treba posezati dalje nazaj nego k večemu do starega očeta, da naletimo na čisto slovenske, nemščini ne večje ljudi.

In ti, iz slovenskega naroda izišli sodniki so danes največji nasprotniki istega. Zakaj? Ker jim Dunaj in Gradec ob vsaki priliki dajata občutiti, da more računati na

napredovanje le oni, ki je zatajil svoje slovensko pokolenje.

In komu na ljubo povspesuje vlada to postopanje?! Radi spodnještajerskih Nemcev! Kdo so ti? Trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji, ki vsi žive od slovenskega prebivalstva in umejo o tem jako modro postopati.

Vsi ti pangermani se uče slovenski za svojo osebo in svojo kupčijo; oni razglašajo v slovenskem jeziku, dajejo prilepjati slovenske lepake, pošiljajo slovenskim odjemalcem in klientom slovenske račune, pisma itd., kajti vedo, da bi sicer ne delali kupčije, in za to, za kupčijo, za zaslužek, jim gre v prvi vrsti.

Ko je pa to dovršeno, tedaj se vzbuja germansko čutstvo, potem zborujejo, resolucijonirajo, peticijonirajo in zahtevajo, da se vse to, kar nemški advokate in trgovci v svojem pridobivalnem delovanju smatrajo naravnim, v občejanju državnih uradov se slovenskimi strankami spreobrne ravno v nasprotno, kajti tako zahteva narodna pravica Nemcev! In kričanje takih značajev je mero-davno za vladine odredbe!

Povodom drugega čitanja proračuna osvetlimo postopanje vlade o imenovanjih in dokažemo s pomočjo konkretnih dejstev, da vlada pristranski postopa.

O priliki drugega čitanja hočemo istotako temeljito osvetliti delovanje deželnega šolskega sveta na polju ponemčevanja ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem; za sedaj konstatujemo le, da deželni šolski svet, katerega bi morali vendar voditi edino le pedagogiki ozir, vidno zanemarlja interese slovenskega prebivalstva v pogledu na šolo, in da nasproti sovražnim tendencam nemško-nacionalnih krogov kaže precejšnje pomanjkanje na energiji, ako ne povspesjevanja. Temu primerno močno napreduje ponemčevanje utrakvističnih šol.

Slovenci Spodnje Štajerske se povsodi vidijo zapostavljene. Njihove narodne, kulturne in gospodarske zahteve ne nahajajo posluha, pač pa žaljivo zapostavljanje.

Vladi so želje Slovencev dobro znane, vendar jej to ni v povod, da bi se zavzela za spolnjenje teh zahtev in da bi se svojim moralnim vplivom delovala sosebno v tej smeri, da bi avtonomna deželna uprava Štajerske tudi nasproti Slovincem kazala tisto skrb, katero bi v polni meri zaslužilo to plemo, sestavljajoče skoro tretjino vsega prebivalstva. (Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 13. novembra 1901

Za slovensko vseučilišče. Občinski svet ljubljanski je imel v nedeljo ob 11. uri predpoludne izredno nujno sejo v stvari ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. Župan Hribar je po običajnih otvoritvenih formalijah imel o tem vprašanju daljši govor, iz katerega posamezno nekatere točke.

Omenivši rahločutnost naučnega ministra Hartla radi krivice, ki se je laškim visokošolcem dogodila v Inomestu, in njegova naglica v obljubovanju laške univerze v Trstu, je govornik povdarjal, kako zelo se razlikuje ta rahločutnost avstrijskega ministra od one nebriznosti, katere smo od visoke strani vajeni Slovenci, pa naj se nam gode še take vnebovpijoče krivice.

Na to se je spominjal preganjanj slovenskih vseučiliščnikov l. 1898. na dunajski in graški univerzi in kako se takrat na vse pritožbe slovenskih vseučiliščnikov nikdo ni zmenil; povdarjal je, da se mora naš narod postaviti po robu nejednakomernemu in krivičnemu postopanju avstrijske vlade. Veselil se je dejstva, da Slovenci o tej svojej akciji, katera mora privedi do ustanovitve vseučil-

*) To ponovno poročilo priobčujemo iz istih razlogov, kakor smo jih povedali v opombi k včerajšnjemu poročilu.

lišča v Ljubljani, niso osamljeni. Hrvatski in srbski narod sta solidarna žajimi. In kar se je pred malo dnevi zdelo še nemogoče, zgodilo se je. Vse tri jugoslovanske frakcije državnega zbora sešle so se pod skupnim predstvom k skupnemu posvetovanju. Sad tega skupnega posvetovanja je bila zahteva po ustanovitvi vseučilišča za Jugoslovane.

O zahtevi Italijanov, naj bi se laško vseučilišče ustanovilo v Trstu, čemur se tudi vlada ne kaže ravno nasprotno, rekel je župan Hribar, da se mora občinski svet ljubljanski odločno postaviti proti temu, ker ni namreč res, da bi Trst bil na laških tleh. Ime tega mesta in zgodovina njegova pričata, daleži na slovenski zemlji. Žalostno fikcijo o italijanskem značaju mesta Trata ustvarile so kratkovidne avstrijske vlade same, ki so priseljeni italijanski živelj na vse mogoče načine na očitno škodo državi sami podpirale in favorizovale, dočim so avtohtono slovensko prebivalstvo s pripomočju laških prisejencev zatirale ter mu odrekale in mu še odrekajo celó najprimitivnejše pravice. Ni pa proti temu, da bi se laško vseučilišče ustanovilo v laškem delu Tirola, ali nikakor ne prej, kakor slovensko vseučilišče v Ljubljani, do katerega imamo mi tem večjo pravico, ker nas je trikrat toliko kakor Italijanov in ker zato dajemo državi tudi toliko večji davek v krvi in denarju.

Gotovo je, da se bodo proti naši zahtevi oglašali od vseh strani z vsemi mogočimi pretvezami, nadaljevali je župan, a mi vemo, da imamo do vseučilišča popolno pravico; vemo, da imamo za uspevanje istega zadostno število dijakov; vemo, da bi se dobilo potrebno število znanstveno kvalifikovanih profesorjev, in vemo, da mora vseučilišče biti le v Ljubljani.

Včeraj zjutraj je prišla v poslansko zbornico na Dunaju deputacija jugoslovanskih visokošolcev na Dunaju in v Gradcu ter je poslancem dru. Ferjančiču, dru. Ivčeviću in Povšetu izročila memorandum, s katerim se zahteva ustanovitev vseučilišča v Ljubljani in veljavnost v Zagrebu dohjenih spričeval. Zajedno je deputacija izročila rešenim poslancem protest proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. Popoldne je deputacijo sprejel naučni minister vit. Hartel.

Sinoči že po zaključku lista nam je došla brzojavka, ki naznanja, da je »Slovenija« na Dunaju sklicala za danes popoldne v dvorani rezurze zborovanje o vprašanju ljubljanske univerze, katerega se udeležijo vse slovansko dijaštvo.

Načelnik mladočeskega kluba, dr. Pacák, je društvu »Triglav« zatrdil, da se bodo češki poslanci z vso silo zavzemali za pravično zahtevo južnih Slovanov.

Dvojezična univerza v Trstu. Dunajski dopisnik lista »Berliner Tageblatt« meni, da je izvajanja naučnega ministra Hartla umeti tako, da se namerja v Trstu ustanoviti univerza za Italijane, ali boji se, da se stvar obrne tako, da se mesto italijanske, ustanovi dvojezična univerza za Italijane in Jugoslovane.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Začetkom seje so slovenski poslanci Šušteršič in Ferjančič ter Hrvat Ivčević predložili **nujni predlog za ustanovitev vseučilišča za Jugoslovane**, sestavljenega iz juridične, filozofične in teologične fakultete. V utemeljevanju nujnosti je posl. Šušteršič povdarjal, da so Slovenci že pred 50 leti zahtevali slovensko vseučilišče.

Ta zahteva Slovencev je postala sedaj zopet aktualna, ko je naučni minister Italijan obljubil, da se jim ustanovi ali juridična fakulteta v Inomestu, ali pa popolno vseučilišče kje drugje.

Govornik je rekel, da mora nad dva milijona Jugoslovancev v Avstriji pošiljati nad 700 visokošolcev na nemške univerze. Zaključil je s trditvijo, da je taka zahteva opravičena ter koristna ne le Jugoslovanom samim, temveč splošno tudi vsej državi.

Poslanec Hajek in tovariši so predložili interpelacijo radi tega, ker je Rusija naložila carino na poljske knjige in tiskovine, ki so tiskane izven Rusije in katere so bile prej carine proste.

V razpravi o nujnem predlogu maloruskega poslanca Romančuka, glede zlorab o zadnjih deželnozborskih volitvah v Galiciji, je ministerski predsednik dr. Körber pojasnjeval, da so se nasilstva pojavila v mnogo manji meri, nego nekdanj ter da so se

pojavi izgreli samo na dveh krajih, kjer so pa oblastva hitro in energično posegla vmes.

Obljubil je, da se vse pritožbe proti zadnjim volitvam — katerih je 46 — natančno pregledajo in se bo, kjer se najdejo prestopki, najstrožje postopalo.

Debate so se udeležili posl. Klofač, Nikolaj Vasilko, David vit. Abrahamowicz, Pacak in Daszynski, kateri je oostro napadal poljski klub in gališkega deželnega maršala grofa Potočkega in je bil radi žaljivih izrazov pozvan k redu. Na to se je razprava prekinila.

Prihodnja seja bo v četrtek.

Parlamentarne vesti. Proračunski odsek je sinoči, ob navzočnosti ministerskega predsednika Körberja in finančnega ministra Böhm-Bawerka, nadaljeval generalno debato o proračunih za l. 1901. in 1902. Laški poslanec baron Malfatti je izvajal v dolgem govoru, da, dokler se ne ugotovi laškimi zahtevam po ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu in po avtonomiji Trentina, se med laško ljudstvo ne povrne oni mir, ki je potreben za reševanje gospodarskih vprašanj. Govornik se je izrekel proti vsaki drugi rešitvi vprašanja o laški univerzi, bodisi na ta način, da bi na inomostski univerzi hoteli ustanoviti italijansko juridično fakulteto, bodi, da bi hoteli ustanoviti laško univerzo v kakem drugem mestu, a ne v Trstu. Italijansko stališče nasproti vladi bo odvisno od tega, kako ista ukrene ob vprašanju univerze in samouprave Trentina.

Posl. Kozłowski je izjavil, da ni direktni nasprotnik nameravani uvedbi monopola na žganje, vendar želi, da bi se s tem počakalo, da bomo videli, kako bo isti vspeval v Rusiji. Svaril pa je, naj se železniški tovarni tarifi ne zvišajo. Posl. Žaček je govoril o narodnostnih razmerah. S tem je bila generalna debata zaključena. Danes se prične podrobna razprava.

O položaju. Kakor v kaleidoskopu: slike se menjujejo vsaki hip. Danes n. pr. stoje vse nemške stranke kakor jedna falanga doktorju Körberju ob boku, da bi ga branile pred peklenskimi naklepi nikdar mirujočih Čehov...

Jutri — druga slika! G. Körber bi potreboval malce dispozijskega fonda in z istim malce zaupanja... Človek bi menil, da se nemška falanga prva oglasi s svečano zaupnico... Falanga pa je zginola, ker z votiranjem zaupnice se sprejemlje tudi nekaj, kar je včasih neprijetno, namreč nekaj moralne obveznosti. Nemška gospoda pa ne sprejemljejo radi obveznosti, tudi od gosp. Körberja ne. Oni le prejemljejo rade. Zato bi si ne hoteli vezati rok z prenapljenimi zaupnicami: njih zaupanje je na razpolago sploh le za drago ceno, je sredstvo za izsiljevanje. Gospod Körber v zadregi radi kljubovanja Nemcev — tak je zaključni prizor slike drugega dne.

Trejni dan, to je baš danes: nemška gemeinbürgschaft nekoliko prehlajena. To pa zato, ker je potegnila neka mrzla sapa iz vsenemškega kota. G. Schönerer jih je »povabil« na posvetovanje za skupno akcijo proti češki tehniki v Brnu. Gg. iz Gemeinbürgschaft pa vedo dobro, kaj pomenja to, kadar g. Jurij Schönerer »vabi«. To je ravno tako, kakor kadar kakov vladar iz Orijenta pošilja svojemu odličnemu možu svilen o vrvice s povabilom, naj se izvoli — obesiti nanjo. Vsaki poziv g. Jurijana »obrambo koristi Nemcev« je past za druge nemške stranke in kadar g. Schönerer pozivlja na skupno akcijo, ne pozablja nikdar doma — biča.

Zato se zvijajo sedaj že v misli sami na bič. Odklonili ne bi radi in si tudi ne upajo. Saj prav v resnici vsi sovražijo Čehe, kakor jih sovraži Schönerer, na drugi strani pa se boje, da bi jih Schönerer hotel siliti v kako akcijo, katere ne bi se radi lotili iz ozirov na zgoraj... A če bi odklonili, bi se kompromitirali na zdolej, kar bi porabil Schönerer za agitacijo proti njim in bi jih označal za izdajce...! Sitna stiska je to. Ni čula, da so gospodje nekoliko influencirani v misli na Schönererjev bič... To je slika v tem hipu!

Da vidimo, kakó bo jutri!

Zopet zde-aferra. V Olomucu je na naknadnem kontrolnem shodu stotnik dal zapreti azistenčnega zdravnika v rezervi, dra. Ostadala, ker se je le ta zglašil z »zdec«.

Mi smo že večkrat dokazovali vso nezmišelnost tega postopanja vojne uprave z ozirom na smoter kontrolnih shodov sam, a danes si vnovič dovoljujemo izreči svoj opravičeni dvom na tem, da bi taki dogodki posebno

povspeševali disciplino in tisti vedno toli povdarjani »dobri duh« v vojski?! Ogorčeni ljudje se pač slednjič že pokore tistemu »moršču«, ali — ogorčenje ostaja! Da naša vojna uprava noče uvideti tega!

Vojna v južni Afriki. Krüger je baje izjavil, da je pripravljen pogajati se za mir, ako se angleška vlada obrne naravnost do njega. Zahteva pa popolno neodvisnost burskih republik pod garancijo Rusije in Francije ter amnestijo za vse kaplanske ustaše; Buri bi bili nasprotno pripravljeni odstopiti Angležem pokrajino Withewaterrand se zlatimi rudniki. Sicer so pa pripravljeni nadaljevati vojno, dokler ne izvojujejo popolne neodvisnosti.

Kitchener brzojavlja med drugim, da so se Buri na severovzhodnem delu Oranje zopet združili pod poveljništvom Deweta. Torej so bile vse one angleške vesti o Dewetovi smrti le pobožna želja. Neka privatna brzojavka iz angleškega vira javlja, da je sedem osmin vsega kaplanskega prebivalstva v odkriti ustaji.

Tržaške vesti.

Izjava. Podpisana izjavljata v imenu slovenskih delavcev v ladijedelnici pri sv. Marku, da ne soglašajo s pisavo v listu »Sl. Narod«, marveč obžaljujejo iskreno grdi in krivični napad na našega mestnega svetvalca, deželnega poslanca in prvoboritelja, gospoda dra. Otokarja Rybafa, katerega mi delavec poznamo in spoštujemo kakor vnetega, požrtvovalnega boritelja za naša prava. Sosebno pa protestujemo proti natolecvanju »osabnosti«, kajti malo ima slovenski narod prakov, ki li tako uljudno, prijazno in dobrohotno občevali z vsakim in tudi najpriprostejim človekom, kakor občuje ravno dr. Rybaf. Bog nam vrlega moža ohrani takega — kakoršen je!

V Trstu, dne 12. nov. 1901.

Ivan Hvastja.

Matija Samec.

Nekoliko odgovora. »Slovenski Narod« se nam roga, češ, da smo vendar polemizovali z njim, vzlic dobrohotnemu nasvetu gospoda dra. Rybafa. Pravi tudi, da je imel, ko je čital našo polemiko, občutek, kakor da si je — prosimo, kakó duhovito je to povedano! — želodec napolnil s sirupom pomešanim z limono!... Pa da nismo Slovenci napredovali v duhovitosti polemike! Zaslugi krono....

No, če je to, o čemer smo govorili mi — o nevarnosti, ki preti narodni ekzistenci naši ob periferijah in o neutajljivi, nepremični resnici, da si šibki narodi brez garancij za svoj obstanek, ne smejo dovoljevati vsacega luksusa, ki si ga morejo dovoljevati močni in v vsakem pogledu saturirani narodi — če so komu take stvari le »sirup pomešan z limono«, je to stvar njegovega — dobrega ukusa..., kar pa vendar čisto nič ne spremeni na dejstvu, da so to zelo, zelo resne stvari!

Da pa v tem slučaju nismo slušali dobrohotnega nasveta g. dra. Rybafa, v to smo imeli poseben in, po našem menjenju, vetehten razlog. Na »polemiziranju« nam ni bilo toliko, niti nam ni bilo toliko do tega, da bi branili kako osebo, ko smo pojasnili le vnanji dogodek, formalnost, da je naš urednik kakor odbornik političnega društva »Edinost« prečital pismo g. Podgornika. Gospod Podgornik ne potrebuje naše obrambe, ker so mu v najboljšo obrambo njegove kvalitete kakor politika, misleca, Slovana in — človeka. In pred razsodnimi ljudmi ne krči prav čisto nič teh kvalitet dejstvo, da je mož vzlic vsemu — siromak!!

Če smo torej smatrali za potrebno pojasniti, komu in za koga je gošpod Podgornik pisal svoje pismo, storili smo to radi javnosti, da ne bi ista — v menjenju, da je vse skupaj insceniral le naš urednik in si v ta namen le izposodil gospoda Podgornika — **podcenjevala važnosti Podgornikove enunciacije!**

To je bil naš glavni namen in vzrok, da smo bili drugačnega menjenja, nego g. dr. Rybaf.

In važni, prevažni so se nam zdeli razlogi, ki jih je gosp. Podgornik navel v podkrepljenje svojega nasveta. Tem razlogom lahko vsakdo ali pritrija ali ne pritrija, ali resni so bili vsakako in došli so od resnega, mislečega politika, ki ima tudi pravico, da se ga smatra resnim in da se resno razpravlja o njegovih nazorih in sodbah.

Če pa na tako enunociacijo resnega, pametnega moža ni vedel »Slovenski Narod«

odgovoriti drugzga, nego, da jo je s par — dovtipi naslovil v koš, je to pač le znamenje, da smo degenerirali, ker ne moremo več mirno in resno razpravljati o nazorih in stališčih, ki se ne pokrivajo z našimi. V »koš« je lahko pošiljati tudi pametne stvari, ako nam ne ugajajo. To je celó komodno se stališča polemizujočega novinarja, ali — lojalno ni, ako se resne stvari rešujejo in odpravljajo na takov način!

Nič manje nelojalno se ni »Slovenec« zmuznil mimo vsebine in razlogov v Podgornikovem pismu. Mesto da si je pomagal z malo pavšalno denunciacijo in neresnico — ki pa ni nič pridobila s tem, da je bila obnovljena v toliko in toliko pot — naj bi bil dal raje Podgornikovo pismo na razmišljanje svojim čitateljem, ali pa naj bi bil meritorno odgovoril na isto.

»Znani slavjanofilski boritelj« to že diši v naši Avstriji po denunciaciji! A če je pridodano še »pravoslavlje«, je to neresnica, katero so napisali gospodje, ker — ali nevedoma, ali pa tudi vedoma — mečejo v en koš pravoslavlje in cirilo metodijski obred, kakor se je tudi že zgodilo, da so se svojim pisarjenjem vzbujali med nerazsodnimi ljudmi menenje, da naša sveta unija je isto kakor razkol — pravoslavlje!

Prejeli smo in objavljamo:

Podli osebni napad v »Slov. Narodu« na g. dra. Rybafa ogorčil je vsacega posteneega trž. Slovenca tem bolj, ker tudi tukajšnji drugorodeci spoštujejo v dru. Rybafu delavnega, resnega moža in čist ter nesebičen značaj. Kranjski napredni list vedno predbacia Tržačanom, naj se ne mešajo v razmere na Kranjskem, ker tam da ne potrebujejo njih nasvetov.

Ali res? Ni-li dežela Kranjska središče slovenskih pokrajin?! In ni-li tržaško ozemlje jedna teh slovenskih pokrajin in morda ne najnevažnejša?! Ali nista dežela Kranjska in pa tržaško ozemlje sestavna dela istega narodnega organizma, iste skupnosti, iste — slovenske lasti?! Kakó da bi se torej — tega ne umejemo — ne smeli brigati eden za drugega?! Drugo vprašanje je, da-li ima ta ali oni v konkretnem slučaju prav ali nima prav?! Ali: temu ali onemu delu sploh odrekati pravico zanimanja — ne, to presega naše razumevanje in naše slovensko mišljenje. Kje bi bila potem naša celokupnost, naša vzajemnost, naš idejal in naša — bodočnost?!

Ali pustimo te »sanjarije«, te »utopije«, ta smešni idejalizem, ki ne spada več v sedanje — praktične dobe! Pustimo to in vzmimo stvar od bolj praktične strani!

Napredni list ljubljanski naj na n izvoli odgovoriti malce na vprašanje: kaj bi bilo iz tisočev **kranjskih delavcev, uslužbencev in služkinj** v Trstu, ako bi se njih primorski bratje in specijalno še tržaški prvoboritelji — in ne v najmanj meri baš tisti zasmehovani dr. Rybaf — ne brigali zanje, ako bi se ne »utikali« v stvari kranjskih Slovencev?! Koliko Primorcev živi na Kranjskem in koliko Kranjcev išče kruha na Primorskem! Iz narave stvari proizhaja torej, da se moramo brigati eden za drugega.

Ogromen in neprestan je pritok našega življa v Trst iz drugih slovenskih pokrajin. — Naravno in najpriprostejemu razumu umevno je torej, da je za tržaške Slovence naravnost usodno vprašanje: kakov je ta pritok, oziroma: kakove so razmere, iz katerih prihaja ta živelj?!

Ni je torej menda bolj naravne stvari na svetu, nego zanimanje Tržačanov za razmere v drugih slovenskih pokrajinah!!

Cele knjige bi lahko pisali o tem: kje, v kakih razmerah je naš slovenski živelj na delu in koliko truda in skrbi je trebalo in treba še, da smo rešili naše in da jih še rešujemo!

Mi Kranjci, živeči v Trstu, ki moremo torej stvari gledati od blizu, mi vemo ceniti, kaj je vredno to, da so na čelu tržaškega Slovenstva mladi, čili, inteligentni, energični možje — z mislom za potrebe realnega življenja in ob enem s svežim idealizmom v duši! Mesto da bi se naši rojaki radovali, da na postojanki, toli važni za ves narod, in v časih akutne nevarnosti in najhujega navala od strani sovražnika, stojé taki nesebični in srčni možje, pa nam prihajajo take odurne epizode, kakor je ta s »Sl. Narodom«!!

Errare humanum est! Es irrt der Mensch, so lang er strebt. Tudi tržaški rodoljubje se lahko motijo.... To naj se jim tudi svobodno

pove! Ali tako osebno zasramovanje naj bi ne bilo možno, ker smeši — stvar! Tako veselje in škodoželje na tem, da je sovražnik na našem storil najgrši čin — barbarstvo — to je prežalostna epizoda v življenju našega naroda! Mari ni isti »Slovenski Narod« sam označil znani čin z drom, Rybafem kakor barbarski? In sedaj se roga isti »Slovenski Narod« in daje umevati med vrstami, da so Lah prav imeli, ko so iz parlamenta z brahijalno silo iztisnili zakonitega zastopnika naroda — našega!!

Le tako naprej! Gospoda okolo »Slov. Naroda« morda ne bodo občutili, ali občutiti bi utegnil naš živelj, ako se bo to postopanje ponavljalo in bi se slednjič vsakdo bal postavljati se v javnost iz strahu pred zasramovanjem od strani — bratov!!

Eden podpisanev živi že 24 let v Trstu in je na lastne oči opazoval razvoj našega življa v Trstu in reči more iz polnega prepričanja, da so možje na šelu, primerno okolnostim in v razmerju s težavami, vsikdar vestno vršili svojo dolžnost in jo vrše tudi danes! In če primerjamo stopinjo razvoja našega elementa v Trstu s stopinjo razvoja — kje drugje na Slovenskem: pri Bogu — tržaškimi voditelji se ne treba ravno sramovati. Da pa nimamo tu poljičnih uspehov, tega niso krivi voditelji, ker to spada na drugo stran historije..., v katero se ne moremo spuščati tu!

Le tako naprej! Dr. Rybář sicer ne zabavlja na vsakem shodu čez »farje«, niti ne požira vsaki dan po par »liberalcev« in ne nganja neslanosti, da bi »reševal vero«, kjer ni v nevarnosti — ali on je akvizicija za tržaške Slovence, katero vemo in bomo vedeli ceniti, ne menč se za zasmehovanja iz metropole med staro šaro pahajene zjedinjene Slovenije!

Več Kranjcev, živčih v Trstu.

Mestni svet tržaški je imel sinoči pod predsedništvom župana dr. Sandrinelli ja svojo 26. javno sejo.

Svet. dr. Morpurgo je omenjal, da je imel te dni v Trstu konferenco kompetenten mož (dr. Mazorana), ki je oistro kritiziral vodo-vodni načrt Smreker-Lorenzutti. Ta konferenca je vzbudila v mestu močno vznemirjenje in je kompromitirala nekega magistratnega funkcionarja. Da se pomiri občinstvo, je dr. Morpurgo predlagal, naj se objavijo vsi akti, ki se nanašajo na omenjeni vodo-vodni načrt. Predlog je bil sprejet. — Svet. Bratos se je pritoževal, da se magistratni uradniki ne drže urnika ter da prihajajo in odhajajo iz urada, kadar se jim zljubja. Nasvetoval je, naj bi se sedanji urnik spremenil tako, da bi se uradne ure razdelile na jutranje in popoldanske.

Vodja magistratnega urada, dr. Artico, se je protivil temu.

Mestni svet je na to prešel na volitev členov zdravstvenega odseka (ker so se prejšnji člani svoječasnno odpovedali). Izvoljeni so bili vsi prejšnji člani; namesto dr. a Marcusa, ki je izstopil iz mestnega sveta, pa je bil izvoljen dr. Spadoni.

Svet. dr. Gairinger, Vianello, Ventura, dr. Mazorana in dr. Morpurgo so bili na to izvoljeni v poseben odsek, ki naj se bo bavil z nakupom zemljišča, na katerem se ima zgraditi hospice za neozdravljive bolnike. Ko so rešili še ostale točke dnevnega reda, zaključil je župan javno sejo.

Lahonska — brutura! Pišejo nam: Predvčeršnjim okolo 4. ure popoldne je sedel g. S. v svoji tobakarni v ulici Molin piccolo. Tam mimo je prišla tropa lahonskih mlečnozobcev, došli iz mestne gimnazije. Eden teh frkolinov, kakih 16 let, je prišel na vrata tobakarne in — pljunil proti lastniku, mej tem ko je drugi s'neček brutture — pljunil na tlo, obešeno nad vrati.

Mladi junaki so, po dovršenem činu 2000-letne kulture — zbežali in se tako rešili zaslužene lekcije!

Radovedni smo, se li ti lahončiči na gimnaziji nče takih junaštev? Imajo-li morda tam celo posebne »ure«, da se uče pljuvanja na svoje sodeželane, oziroma na avstrijske grbe?!

Vsakako pa opozarjamo te mlečne junake, naj pazijo, da jih ne doleti, česar se edino še bojé — slovenska pest!!

Drobne vesti. Nevaren tat. Poliojski oficijal Titz in njegovi agenti so pred sinočnjim v neki gostilni v ulici Fontana aretirali elegantnega in prav nevarnega 26-letnega tatu imenom Ivan Bin, pisarja iz Trsta. Ivan Bin je star znanec gosp. Titz in policije. Ni dolgo temu, kar je došel iz ječe

v Kopru, kjer je odsedel svojih 30 mesecev. Ta tat v rokavicah ima več debelih tatvin na svoji vesti. Ni teden dni temu, ko smo bili poročili, da so nepoznani tatovi g. Horaciju Pareu iz Zadra v »Hotelu Delorme« ukradli zlato uro z verižico, vredno 650 kron. In glej: včeraj so našli avtorja te tatvine v osebi Ivana Bina. To uro, vredno, kakor rečeno, 650 kron, je zastavil za 140 kron. Za malo dni pozneje je bilo javljeno, da so francoskemu konzulu v Hotel de la Ville ukradli tudi zlato uro z verižico in drugih malenkostij. Tudi to tatvino ima Bin na svoji grešni duši. Ukradene stvari je poprodal. Nadalje je bilo naznanjeno prav te dni, da je Antonija K. prodajala neko suknjo, ukradeno v restavrantu Steinfeld na škodo ljubčka tobakarničarice Marije B. Tudi ta tatvina je plod podjetnosti Binove. O tej priliki naj spomnimo še, da je isti Bin imel toliko drznosti, da je udril v stanovanje nekega tukajšnjega sodnika in mu odnesel več stvari. V zaključek naj pridodamo še, da je ta poštenjakovič izjavil cinično, da še ne bo cel vek, ako mu prisodijo par let ječe.

Zgubljen o - najdeno. Včeraj zjutraj je viši finančni oficijal, g. Mangold, stanujoči v Škorkliji, našel listnico s 13 kronami, nekaj drugega inozemskega denarja in več ključev. Najdeno je izročil inspektoratu v slobodni luki.

Poskušen samomor. Včeraj zjutraj po 8. uri bila sta na obrežju morja blizu Miramara natakari Vit Tagliarot (uslužbenec tamošnje gostilne Bellevue) in vrtnar Josip Stare s Kontovelja, ko sta zapazila nedaleč od sebe v morju nekega moža, borečega se z valovi. Eden njiju se je vrgel v vodo in je z velikim naporom privlekel na obrežje nekega starega moža, ki je bil že jako oslabil zbog obilice zavžite slane vode. Nesrečnega moža se prenesli v hlev blizu grada Miramar. Tu so mu dali vso potrebno pomoč in ga preoblekli. Med tem časom došel je eden tamošnjih žandarjev in je moža zasilal ter doznal, da je nesrečnej identičen z 63-letnim Simonom Martelancem iz Barkovlj. Doznalo se je tudi, da je Martelanc že več nego leto dnij v mestni hiši za uboge. Ko se je žene-koliko opomogel in se okrepil, odpeljali so ga zopet v ubožnico.

Gospa, ki se je hotela vreči iz vlaka. Sinoči ob 10. uri je došel po južni železniški vlak iz Italije v Trst. Med potniki se je nahajala tudi neka lepa, elegantno oblečena gospa, ki se je hotela med vožnjo dvakrat vreči iz svojega kupéja. Na srečo sta jo obakrat zadržala dva gospoda sopotnika. Ko je došel vlak naposled v Trst, obvestil je eden istih gospodov ofic. Sehabla o tem. Ta je naložil agentu Miglioronzi-ju, naj sledi gospej v družbi z enim prej omenjenih gospodov. Naposled je eden njiju premotil gospo na premeten način in jo spremil v bolnišnico, ne da bi ona vedela, kam gre. Ispekijski zdravnik je pogodil, da je gospa bolna na živcih in jo oddal v oddelek za umobolne. V gospej so spoznali soprogo nekega tržaškega uradnika.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 14. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: zagata Remota 5, krave, konji in vozovi; Kolonja 175, steklene omare in tehtnice; ul. Carpison 5, pohištvo in sodi; ulica Barriora vecchia 5, klobuki in oprema v zalogi; ulica Canale 7, glasoviri; ulica Artisti 1, umivalnik.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10° 6. ob 2. uri popoldne 12° 7. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.1 — Danes plima ob 9.30 — predp. in ob 10.8 pop.; oseka ob 3.57 predpoludne in ob 4.33 popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost«. Ker je v notici, priobčeni v ponedeljski številki o konstituiranju odbora političnega društva »Edinost« po neljubi pomoti izostalo par imen, javljamo še enkrat, da je ta odbor sestavljen tako le: Predsednik: M. Mandić, I. podpredsednik: dr. G. Gregorin, II. podpredsednik: dr. Otokar Rybář, tajnik: dr. Ferdo Černe, blagajnik: Ante Bôgdanović, odborniki: dr. Josip Abram, dr. Edvard Slavik, Makso Cotič, Miloš Kamuščič, Andrej Černe, Stanko Godina.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na veselico s plesom, katero priredi prihodajo nedeljo, dne 17. t. m. v stekleni dvorani »Narodnega doma«. Vspored priobčimo jutri. Na veselici in k plesu

bo sviral vojaški orkester dom. pešp. št. 97. Začetek veselice bo točno ob 5. uri popol., ples bo trajal do polnoči. Ustopnina: na veselico 25 nč., sedeži prvih dveh vrst po 20 nč., ostali sedeži po 10 nč., k plesu za možke 50 nč., za ženske 25 nč. Ker je ta veselica še le prva v letošnji sezoni in ker ima društvo velike stroške, nada se podpisani, da slavno občinstvo prihiti v velikem številu na to veselico.

Odbor »Adrija«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Občinarjem jelšanskim za deželnozborske volitve! Na naši občini vlada sedaj protizakonito obč. svetovalec Ivan Čekada. Mi smo proti njemu napravili odločne korake na e. k. okrajno glavarstvo na Voloskem in na e. k. ministrapredsednika na Dunaju.

On nima pravice zastopati mrtvega občinskega župana, ampak v seji občinskega zbora se morajo voliti občinski župan in njegovi namestniki, občinski svetovalci.

Tudi to smo naznanili slavni e. kr. avstrijski vladni ter smo zahtevali, da se uvede v Jelšanah red na podlagi avstrijskih zakonov! Mi nočemo, da bi v nas vladal naš neljubi g. Velharticky. Mi smo spregledali in vidimo, kam bi nas hotel zavesti. Mi bomo zahtevali natančen račun za vso škodo, ki jo bo imela občina zaradi sedanjih nezakonitih odločitev. Kedor sklieuje seje občinskega zbora, ta jih bo tudi plačeval.

Za dan 16. t. m. so razpisane deželnozborske volitve volilnih mož. Ta razpis je nezakonit, ker jelšanska občina nima zakonitega upravitelja županstva. Tudi na volitvi sami bo nezakonit predsednik.

Tako bodo volitve v Jelšanah nezakonite in zaradi tega bodo nezakonite tudi volitve vsega okraja Voloskega.

Mi smo proti temu napravili potrebne korake in izjavljamo, da se ne udeležimo teh volitev.

Jelšane, dne 12. nov. 1901.

Slovenska kmečka stranka.

× Deželnozborske volitve na Goriškem. Kandidatje »Slogine« stranke so:

I. V kmečkih občinah, ki bodo volile v četrtek dne 5. decembra:

1. za sodne okraje: Tolmin, Bovec, Cerklje, Kobarid: dr. Anton Gregorčič, profesor bogoslovja in državni poslanec v Gorici ter Ernest Klavžar, deželni uradnik v pokoju v Gorici;

2. za sodne okraje: Gorica (okolica), Ajdovščina in Kanal: Ivan Berbuč, profesor na e. kr. realki v Gorici, ter Blazij Grčar, župnik v Šempasu;

3. za sodna okraje: Sežana in Komen: dr. Josip Abram, odvetnik v Gorici, ter Anton Černe, posestnik in župan v Tomaju.

II. V velikem posestvu, ki bo volilo v sredo 11. decembra: Anton Jakončič, veleposestnik in zasebni uradnik v Gorici, Anton Klančič, veleposestnik in župan v Polgori, ter dr. Josip vitez Tonkli, veleposestnik in odvetnik v Gorici.

Za trge stranka še ni proglasila svojega kandidata.

× Izpit usposobljenosti. Gospea Josipina Gržinič, učiteljica v Roču, je položila te dni v Gorici z najboljšim uspehom izpit usposobljenosti slovenskim, italijanskim in nemškim učnim jezikom. Čestitamo!

× V koperski ječi se je obesil te dni 39-letni kaznjenev Julij Baseggio pok. Julija iz Trsta. Ko je paznik ječe prišel ob 6. uri zjutraj, našel ga je viseti na neki vrvi privezani za okno. Paznik je hitro prerezal vrv in tekel klicati zdravnika, ali bilo je prepozno, ker je bil nesrečnik že mrtev. Baseggio je bil obsojen dne 17. decembra m. l. pred deželnim sodiščem tržaškim na 2 leti in pol težke ječe in sicer radi ponarejanja denarja.

Književnost in umetnost

Proslava Dvorakove 60. letnice. V nedeljo so se nadaljevale slavnosti na čast 60. rojstnega dne slavnega češkega skladatelja, dr. Antonina Dvoraka. Najprej je bilo na poziv »Umelečke Besede« slavnostno zborovanje v Pantheonu deželnega muzeja, kamor je došlo neštevilno odličnem občinstvu. Predsedoval je zborovanju profesor na konservatoriju, H. Trneček.

Navzoči so bili med drugimi dr. Fr. Lad. baron Rieger, župan praški dr. Srb,

rektor češke univerze Sykora, poslanec dr. Herold, dr. Mattuš, profesorji češke univerze dr. Randa, Čelakovsky in drugi. Namestnik grof Coudenhove in knez Ferdinand Lobkovic sta brzojavno opravičila svojo odsotnost. Zborovanje je otvoril z nagovorom predsednik profesor Trneček, na kar je prof. K. Knitl govoril o Dvorakovem delovanju na glasbenem polju. Njegov govor je bil vsprejet z burnim in dolgotrajajočim ploskanjem, na kar je pevsko društvo »Hlahol« zapelo Smetane »Slavnostni sbor«.

Na večer je bil v veliki dvorani »Méštanske Besede« slavnostni banket, na katerem so razni govorniki slavili velikana Dvoraka, kateri se je v kratkem alepem govoru zahvalil za vse izraze simpatij. Vsi govori so bili z navdušenjem vsprejeti. Brzojavne pozdrave so poslali med drugimi minister dr. Rezek, knez Ferdinand Lobkovic, namestnik grof Coudenhove, direktor carske glasbene (Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva tržaška tovarna
za posrebrnjevanje ogledal
Via Farneto št. 10 (vhod Via Gelsi).
Telefon št. 941.
Tovarna za ogledalne šipe
vseh velikosti, popravljanje po-
kvarjenih ogledal ter zboljšanje
po zelo ugodnih cenah.

PASTIGLIE PROTI PRENDI.
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA:
Via Tesa,
vogal
Via Limitanea
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Velikanska rastava pohištva in
tapetarij. Izvenredno ugodne
cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo doneseno. —

